

Ni rak tohb diidx 1. Nia

Nad behn sak nro

Tohb behn tsana guun behn ni gaw behn, nidoo diib nia behn tsu' biao nia behn, diiba zakru, kuää behn yuh ro' blluh nia behn, zek nad behn zak nro.

Zi'k za kiib behn ria xchiin behn ni guunni behn dxiin, zi'k naka tsaa, cuchar, zek guun behn gan gaknia ria ni guun behn ni gaw behn ria behn xpenin behn

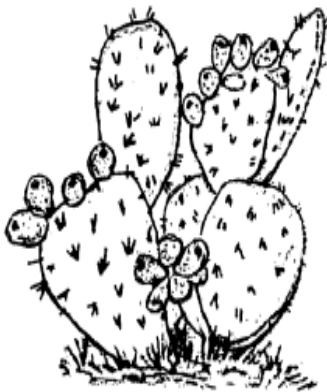

Ni rak chop diidx 2. Biaa

¿Lli mod rsuh behn biaa?

Biaa naka tohb giähl mbahñ. Ni naka ni rahw mniet, nilla, zeka rsiuhna. Tsana rsiuh biaa, nde nak ni ruun behn:

- Rsuh behn biaa tsana rchi'n bää.
- Nidoo nzäáb loob behn loh yuh lad ni su biaa-a.
- Loll zek rñaaz behn tohb giib go'n rgeeñ behn tohb gieed lad ni zuh behn tohb nia biaa-a.
- Zek tsana rsloh leen raal nisgieh, zek rriääl biaa ye'n ik ria biaa-a. Zek ba nu biaa ye'n gaw behn.

Ni rak tsohn diidx 3. Benin

Rak vis ria xzahn benin chie behn xjunt

Nde nak tohb bis rgieen ria te ria rzahn ria benin skuel, guun behn wen giid behn tohb junt. Junt re sak ro' na zeka rkiin giid riä te xzahn ria benin skuel. Junt re gaka ro' skuel primaria, mart stoob xmal.

Riä te ria benin skuel rkiin giida ria na rzahna zek guun maistr ntreg ria xbolet benina. Laa gak za dzeh ro'k kue domih ni yo' ria ni guunni ria behn ni rseed benin dxiin leen skuel .

Nde sak ro' na, zeka rkiin giid riä te xzahn ria benin skuel . Bal ni giid ria benin neill ka na, nada giidni xzahna, nad ria behn ni rseed benin dxiin deed bolet ka' ria benina.

Ni rak tap diidx 4. Bia'k

Mañ ni ruuy nihz

Bia'k naka mañ ni rsiubee, mañ yas, nu rtiuh gol, ro' xtiuh gol rñaaz gol nihz ba zäni gol. Bia'k nak ni' na zi'k ni nak ni' gid.

Mañ re ruun gol xptiääz gol ria leen gieh. Tsana rtsah gol, rsi laadx gol ria ik gita' ro, ria ik yah.

Tsana raa gobihdx chipcho'p, zek nak xhor gol rriääl gol zätiil gol ni gaw gol. Ria behn nii behn, mañ re naka tohb mañ giähl kiee.

Ni rak gääy diidx 5. Bioob

¿Lli mod guunni mniet dxiin xmed bioob?

Bal ni rapal mañ giähl kiee ni la bioob, beenni dxiin ria diidx ni kanii re zek gul gan gäit ria mañ giähl kiee ro'k.

1. Nidoo bllii tohb bols xtäh bioob ni re'ch loh bioob.
2. Lolla zek ñaazal tohb bols nay ni tsu' nial ñaazal xtäh biooba. Tsana lliäl ro' bolsa nak koba xtox rmeda.
3. Loll guul ni'k, zek ñaazal tohb dullär tiuul ro' bolsa zek lliäla.
4. Zek ta ptioon dähä loh bioob ni' yaha tsana re bioob retiin bioob ria blahina.
5. Lohll tiol däh rmeda ni'yaha, kuäznal nak slool nis ni' yaha. Rmed re ruuna wen tsana mbidx ni' yaha.
6. Bal ni nad bioob ñäit ni weh dähä tohb, zek psloh ra rmeda ni' yaha stob.

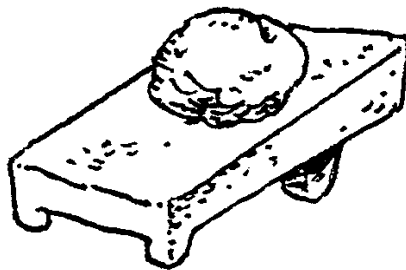
Ni rak xo'p diidx 6. Kohb

Bendxa'p ploh

Tohb ze' byu' tohb bendxa'p ni nses ro' ka ruuna xmandada, rsila riehstie na rgiiba xloobmiila, bak zä na loh molin y ryoka ku' na gih lloon xchihla.

Tohb dzeh wehstie bendxa'pa dza', zek psloh bendxa'pa kagiiba lloobmila, bee ka kana, deb raall tas za zä na loh molin, bee ka rsiaa na; ya ba blohll behn loh molina tsana byaa behn na. Nidoo psloh behn lloobmila leen kahin ni ka ik molina, zek ta bzuuy behn lloba. Loll zek psloh behn katop behn kohb loh molin, kazääl behn kohb leen xkubet behn. Tsana byuhy lloba, kuä' behn xkubet behn zie behn.

Tsana byaa bendxa'pa ro' yu', nada ño't, kua' aka xkohb ya' na bläika loh gid, zek lo ro'k chigiäälte niääb behna giät loh llia behna . Lo ro'k psloh nak ni gok bendxa'pa ploh.

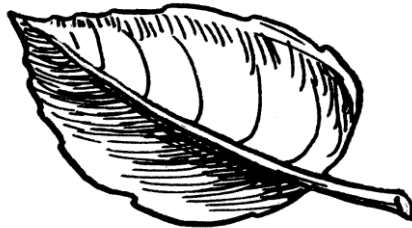

Ni rak gahdz diidx 7. Blah

Dxiin lääy

Nde nak tohb bis rgieen ria te ria behn giehdx, llie gak tohb dxiin lääy ro' yu' lääy. Rie behn ro' yu' lääy las och. Ndzääb ria te ria behn giid loh dxiin lääy zek nu ria gan gieen dxiin lääy re. Ndzääb gak dxiin re llie sa, nada kuäznal stob dzeh.

Dxiin ni gieen laa na nak, tiu loh ria yah ik yu' lääy re, nu yaha lliool nia na, rtio' na gill blah ik yu'a. Bal ni nad ik yu'a ya, ria gihll blah rtse' na xnehz nis, nad nis lluuñ ik yu'a. Ria te behn rkiin giidni behn mdzäd y goba'y.

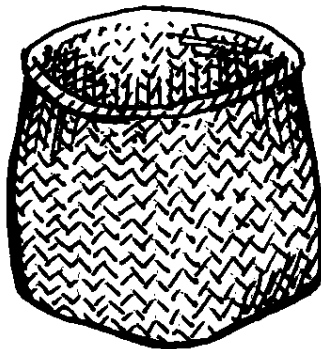
Ni rak xuhn diidx 8. Rohb

Xchiin behn lohgiehdx

Nak Lohgiehdx, ria te behn ruuni behn dxiin rohb. Ni'k rñaaaz ria bendxa'p rgu' na giät, zek nad giäta dxu. Ria behn rieh behn riehtiuu behn zihna lad ni nu na.

Tsana loll tiuu behn zihna, zek rchiib behna loh wihdx, ro'k rchu na. Tsana ba pchu na, zek ria bendxa'p rsaa behn rohb, ruunni behn dxiin zihn ni ba pchu. Zi'k rsaa behn rohb.

Nak stob giehdx, nu ria behn rsaa na rohb ruunnina dxiin zihn gom, rgu' behn tint zihna, nu ria zihna nak zihn xnia, zihn ngäch o zihn nga.

Ni rak gaa diidx 9. Bääł

¿Lli mod ruun behn cald gid?

- Tohb gid
- Tla' llitia'
- Chii läy llitia'
- Tohb cuchar zehd
- Tap nia blahgol
- Medio kil bziaa ya'
- Tla' kulantr
- Medio kil guh
- Medio kil gitgiech

Tsana rak kald gid, nidoo diib bääla tsu' baa na y limni. Tsana ba blohll gok ni'k, zek ta sloh tiuu bääla ria ria ro' mnih. Tsana ba bruu bääla, zek diib bääla stob.

Loll zek tsu' nis tohb gis, soba loh däh, zek ro'k chie ria ga bääla. Tsana ba kalääba, zek sloh tsu' lah gida: tohb kucharin zehd, tohb kucharin komin ni ya ba bien, tla' llitia', tap nia blahgohl, tla'kulantr, sloh bziaa ya' loh gisa, nde ba ptina, ba ptiiba. Stob horin, sloh gak za guh y git giech loh cald gida, zi'k za nde ba ptina, ba ptiiba. Rsiohb ra gisa loh däh stob horin. Tsana ba guuy, zek tsu' na plad.

Ni rak chii diidx 10. Mim

Mim ni rkualoh ntsääy

Gok ro' la byu' tohb mim ni rkualoh ntsääy.

Mim re rree na tsana raal nisgieh, ro' tohb gibeein lad ni zohb tohb yah mank. Mim re la na gree giäsk. Yah manka nad rchaa laadxa tsana rriääl mim re. Mimin re ro'k tas gal rbää loh na zohba, nzeb rbää loh na zohba, rllloh na laa sa na nak ntsääy, ruuna gan loh ria te ria mim ni nu ro'k.

Yah mank nad rchaa laadxa ni nak mima ntsääy zohba kuä' yah manka. Mim re naka gree bein y riala nehz rsil sa.

Tohb dzeh, gok laadx yah mank ñuuya diidx riopa mim re, xiäl mima nada ñuyni diidx yah mank. Laa gal ni rbä loh na sohba ni naka ntsääy, naka gree bein y ntsääy ka neena nehzn rsil.

Tohb dzeh ni laa te mima nad ñakbee, ni' mima byaa tohb baal doo ni bdahw ria te blah nia mima, loll zek dahwa mer mima. Stob dzeh, barin sa bya'n.

Ni rak chii ptob diidx 11. Giähl

Xprogram gobier

Riäte ria behn ni reka' xtomih Procamp giid behn junt re, zek giääd ria xpehn gobier ro' yu'läy re. Lad ni guyni ria xpehn Procamp diidx tuhñ. Nidoo giein diidx loh ria behn kalo giähl bliu'n tohb tohbn ni dzuka'n xtomih procamp.

Stob diidx ni giein ni'k naka, tohb ga behn dxiin loh xyuh behn zek ria xpehn gobier gana dion lina nle behn kagu' behn giähl ni reka' behn xtomih, naaza tson tsotie'xn yuha. Ria te behn ndzäab ku' behn giähl zek nu ka' behn xtomih behn y tsu' za giähl mbahñ ni gaw behn deb ihz.

Zek nehza rkiin, ria te behn ni reka' domiha, giida junt. Bal ni nad behn giid, ria xpehn gobier nada deed domih ni ral ka' behn.

Ni rak chii pchop diidx 12. Gis

¿Kalo ruun behn gis?

Tohb gis naka rchiin mniet lad ni rguuy mniet ni rahw mniet. Gis raka yuh beedx. Nu chop xtio' na lad ni rñaaaz behn tsana rtio' behn gisa loh däh zek nak tsuy nia behn.

Nak stob ze', zi'k nak nehz Lua, ren ka ruun behn gis, ren ka yuh beedx ruun behn ria gis, tsaa y plior. Tohb giehdx ni la San Bartol, ro'k ruun behn ria re', ruun behna yuh ya's. Stob giehdx ni la Atzompa, nehz läch re, ro'k ruun behn gis, plior y tsaa, ruun behn yuh nga, nu za na ruun behna yuh xnia.

Ni rak pchi'n diidx 13. Yah

¿Lli mod rsiuh yah limni?

Tsana rsiuh yah limni nde nak ni ruun behn:

- Yuh zakru
- Nis

Yah limni rsiuhna tsana rchi'n bää. Nidoo sloh dieeñ tohb gieed ro loh yuh. Loll zek sloh yohl yuha leen gieeda za'k za'k sa. Tsana ba gok gan byohl yuha, zek sloh yuh zakru leen gieeda, za' ni nak xkie' bur, xkie' bioob y yuh gill blah yäáb. Zak za chie yuh zakrua leen gieeda.

Tsana ba gok gan bi'chnaaz yuha, zek kuää behn yah limni ye'na leen bols nay lad ni nu na. Za'k sa rree na leen bols nay nad tiu luu yah limnia.

Zek zoob behn yah ye'na galäy sa leen gieeda, zääl behn yuh ni' yaha. Loll guun behn ni'k, zek zee behna.

Ni rak pchii dah diidx 14. Deeb

Gidgohl dox

Tohb ze' byu' tohb behn rap behn xdahl ro' ka gid. Loh gida ndzaa tohb gidgohl ni ndox.

Tohb dzeh briääl balluaan gida zä na dxiin llio' ro, weh na deb te dzeh, zek bya'n gida neill sa na ro' yu'. Gidgohl dox re psloh na kagihna ria te ria gid, kagoxtiuh na dech ria gida. Tohb gid Zahn ngäch blooll te gol xteeba ptio' gol, re ka deeb loh yuh, deeb xnia, deeb ya's, deeb ngäch y deeb ntä.

Ya ba giääl zek ra byaa balluaan gida, zek ra mna behn ni been gidgohl. Mnaaz behn gidgohl bgu'i't behn. Ro'k tas zä gidgohl dox.

Ni rak pchiin diidx 15. Buu

¿Lli mod gak cuidad yah?

Nde nak tohb giähl ruuy diidx ni tsu' ro' yu' lad ni sohb doctor, ro'k gieeyn diidx lli kos gienn nu kuääs go'x ni kayu'dahñ y lliä' ta tiuu ria behn yah. Ndzäáb ria te behn chie chiekuadih diidx ni guuy behn rek.

Lli nehza kayu' go'x dahñ, laa ni rsäi'k behn xdahl ro' ka yah zeka kayu' go'x dahñ. Ndzäáb ria te ria behn ni ro't, lliä'ta yah guunni behn dxiin. Tsana loll go't behn, kuäa behn buu lloon xchiehl behn, suuy behn loh buu. Zek stob dzeh, laa gak buu ni beenni behn dxiin, ni'k gak ñaaz behn.

Riäte ria behn ni rgu' gih gill tsu' behn cuidad nak saik tas behn gill, lliä'te sä'ik tas behn yah. Tsana ba blooll behn zek tsu' behn kuidad llinä ya ba byuuy loh skih behn. Nad niaas gih dahña.

Ni rak pchiin tob diidx 16. Plior

Plior ni rak stob giehdx

Gis re raka yuh xnia. Nde naka tohb gisin ni zohb xtio'na, naka tohb plior xnia. Ni wina y zohb tohb xtio' na zeka la na plior.

Plior naka tohb gisin ni ruuni behn dxiin leen yu' däh. Nu ria ze' nehz Lua re lad ni ruun behn plior nga, plior xnia. Laa na ruuni behn dxiin tsana ruun behn chocolat, ruun behn café.

Ni rak pchiin tiop diidx 17. Git

¿Lli mod rkaa zah git ye'n?

Tsana rkaa zah git ye'n dne nak ni rak:

- Tap git ye'n, Zehd, Kulantr, Llitia', Ptio'x xnia, Tohb zä', Xo'p giebie

Nidoo diib ptio'x, zek ta yuhy ptio'x, llitia', llitia'. Deb ni kayuhya zek sloh kuib tohb tsaa loh däh. Tsana ba pcha' na, zek ta sloh seit leen tsaa-a. Tsana ya ba pchia' nseita; sloh ptio'x leen tsaa y soba tohb horin niib ga niib ga lohna. Deb ni sob ptio'xa lo däh , zek rio' llob dech zä y diiba. Tsana ya ba ptiiba slohna loh nis ptio'xa zek gäy ga na.

Zek diib git ye'na y tiuuna. Nidoo slohna loh nis ptio'xa, bal ni rkiina nis sloh tenin nis ra, tsana ya ba mer gäy titie'na zek sloh giee bziee y kolantr ni ya ba ptiib loh nis ptio'xa. Ro'k ya'n cald git ye'na, asta gäy zek tsu'na plad.

Bal ni rak laadxa gak niian xkaldal zek yuhy chop giin loh ptio'xa.

Ni rak pchiin chion diidx 18. Gitwäy

Mañ ni ptin loh yah gitwäy

Gok ro' la byu' tohb behn, llio' domih naaz behn, gop behn xdahl mañ, llio' yuh, y llio' ka yah konex gop behn.

Gop behn tohb loh huert lad ni blu' behn neill te yah gitwäy, yah xdal ro' ka na, ntsäy ka rdeeda gitwäy. Behn ni naka loh xhuert, chigiääl te rieh behn riehze behn loh xhuert behn.

Tohb dzeh byaa behn rsila loh xyuh behn, mna behn ria te ria xyah behn pchuk sa ika been bioob. Bliä ro' ka behn gok. Zek byok behn ro' lihdx behn wehtiil behn xmed bioob, byok behn bläik behna ni' ria te yaha. Nirson kalo bzaa maña, loll nad behn ñahn loh maña deb te ni kuaa behn bzuh behn yaha y brooba.

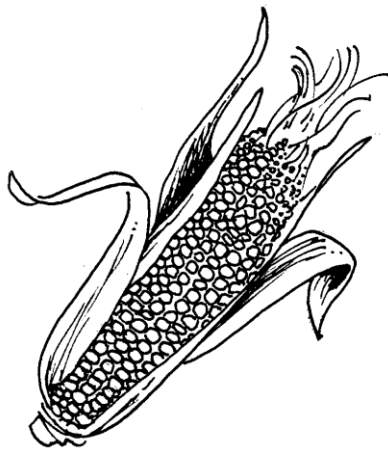

Ni rak pchiin tap diidx 19. Zä'

Behn ni nad xkiähl ñuun gan

Rkiin riäte ria behn ni reto'zä' lohgio' syahb behn ik xzä' behn ka'ria behn ni nad xkiähl ñun gan. Loll xdiah ro' ka behn nad xkiähla ñuun gan, zek rak diidx tuhñ rto'n brad rgieen yudar behn sa'n. Ria behn ro'k llete llob re behn. Zi'k gak yudar ria behn ni nad xkiähl ñak.

Zi'k mod gieen yudar ria sa'n, laa ga ni nak tuhñ behn giehdxin nik nak xcostumbr.

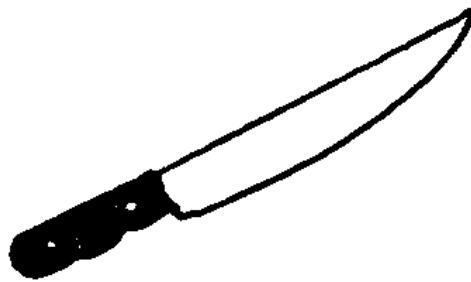

Ni rak gahl diidx 20. Chiel

Chiel nada gak xki't benin

Chiel naka tohb giib ni ruuni behn dxiin leen yu' däh. Nde naka tla' giib, tohb ika ka tla' yah. Lad ni ka yah ro'k rñaaz behn, zek lad ni nak neill giib ni'k ka ro' na, ndoxa.

Laa na rtiuu behn bääl, llitia', llitiaall y ptio'x. Tohb chiel giib doxa. Bal ni nadn gieenni dxiina zakru, stiuun laa gak tuhñ. Ria benin nad gak ñaaza chiel.

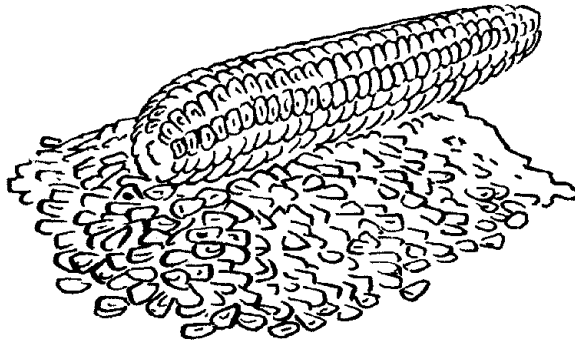

Ni rak gahl tob 21. Llob

¿Lli mod ru' giähl?

Tsana ru' leen, zek ria behn rbäik behn llob zek tsu' ni gaw behn. Nde ruun behn tsana rbee llob:

- Nidoo rloob behn yuh lad ni kue lloba, bää bril o bää may. Bal ni naka yuh kob, bää yoob zek ra'n behn gix, loll zek bää bril o may rsäi'k behn gixa.
- Tsana rbäik behn llob, ruunni behn dxiin tohb giib go'n rgeen behn tohb gieedin. Rgu' behn tsohn ga lloba leen tohb tohb gieedina zek tioob giähla zakru lia' te kin giähla sa' na. Zi'k nak ni rbee llob nia behn. Nu za ria behn rbäika llob ruunnina dxiin go'n, rxioob yug ik go'na rgabieh na garad rkuaa na surk. Zek leen surka rbee llob.
- Tsana ba roob giähla, ya ba nu na tohb bää, zek sloh kaa yuh ni' na, nu lia' ta tiälgieh bedoxa.
- Tsana ba kuua yuh giähla, nan sa giähla rrioba loh yuh y rdeeda zä'.
- Bal nak ni rak mont giähla pront za, zek nu behn rbäa gihll giähla.

Ni rak gahl tiop diidx 22. Xäid

Lli mod been rik xäid tohb behn

Tsana rsloh raal nisgieh, zek rats xäid loh ria giähl o loh ria gihll ya'. Tohb dzeh weh tohb behn loh xkiähl behn, zä behn ria behn xpenin behn. Tsana biao behn loh giähla, mna behn llete xkiähl behn, ria te giähla pchuka ika, y barin sa nak ria nia giähla. Zek lla mna behn, deb te dech giähla dxiib ka xäid. Zek gokbee behn, ga'l xäid been xkiähl behn zi'k. Blia ro' ka behn gok been xäid. Psloh behna ptop behn ria te ria xäid ni dxiib loh giähla.

Tsana blooll behn ptop behn xäid loh giähla, byu' behn nehzie behn ro' lihdx behn, psloh behn bguuy behn maña. Tsana blooll behn, zek briääl behn zä behn zäto' behn ria te xäid ni mnaaz behn loh xkiähl behn, mañ xdal ro' ka na. Lad ni weh behn wehto' behn maña, domih ro' ka been behn gan, gok behn rik.

Ni rak gahl chion diidx 23. Tsaa

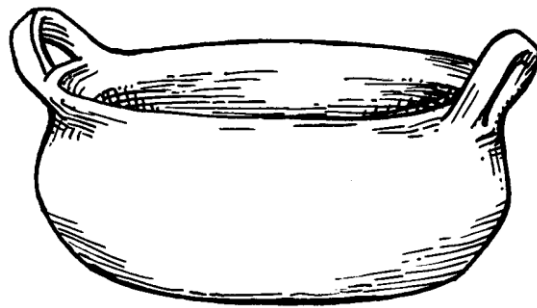
Nada gak ria te mod kob ni za yu' nak wen

Nak naa, dzeh ni dxu' bahñn, kadxaa ro' gichlyuh. Nu ni nak wen, nu za ni nad gak wen. Zi'k nak leen yuh däh, tsaa yuh ntsääy ka rääy komid leena, maz nilla.

Ria ni rak leen tsaa yuh, maz nilla. Tsana ríee blaa ro' na, llete tiehna nak ni xiina ni rdiaawn, zak guunni behn dxiina stob laa gaka.

Zek nak tsaa giib, ra's yuh leena. Bal nak guunni behn dxiin laa gak tsaa-a stob, ni naka giib, rsloh rriääl tiehna ru' na loh ni rahw behn, zek laa gak ni'k ruun rga' behn nro.

Zeka rkiin guunni behn dxiin tsaa yuh, ni'k llete tiehna nak ni tsu' na loh ria ni rahw behn.

Ni rak gahl tap diidx 24. Dxit

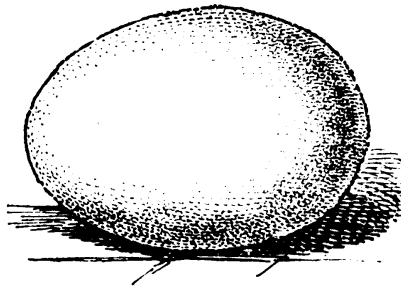
Bääz ni been giähl kiee

Tohb ze' byu' tohb behn, gop behn xdiahl gid, zia' loh te ria gid gop behn, xiäl gäây sa gid Zahn ngäch, ni'k sa rbäik dxit xnia ro, ntsäây ka nak ria dxit ni rbäik gida.

Tsana rieh behn loh xptiääz ria gid ngächina, riehtop behn tohb dxuhm xtio' dxit. Laa behn rkit laadx behn, laa sa ria gida rbäik dxit rahw behn.

Tohb dzeh byu' bääz leen lihdx gida y zäni bääz laa sa ria gid ni rbäik ria dxit roa. Tsana weh behn wehna behn ro' lihdx gida, pchäl behn neill sa deeb ngächina, re ka na loh yuh. Blia ro' ka behn gok. Zek stob giääl wehlä'ch behn ro' lihdx gida, zäni behn xkiib behn ni rgui't mañ.

Laa giääl ro'k byok bääz ro' lihdx gida zäädka' ra bääz gid. Xiäl ro'k laa behna zohbna bääz. Tsana byaa bääz ro' lihdx gid, la rtiaaw ro' bääz zu bääz tsana ni laa te bääz nad ñakbee dech ta bääz biääiz tohb yuh giib. Ni'k bgui't bääz loh xkiähl kiee bääz.

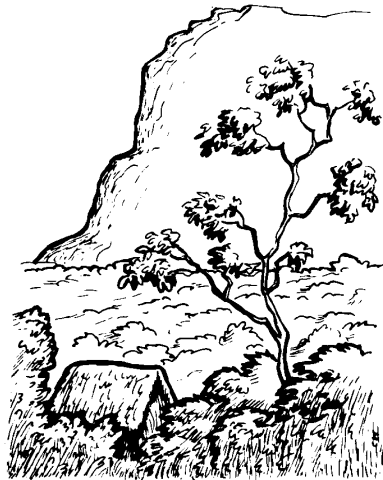
Ni rak gahl bigäy diidx 25. Dahñ

Ntsäy nak ria giehdxin ni nad gak giehdx dzit

Tohb giehdxin ni nad gak giehdx dzit, tsana rsloh raal nisgieh, ru' nis gibee, rriäl ria gihll ya' loh yuh, rsloh riäl ria mimin loh ria gihll ya'a, ntsäy ka nen dahñ tsana nga loh ria yah.

Zek zi'k nak tohb giehdx dzit, ro'k rlooll te behn yah rtiuu behn, nell te yu' nen ra, llete yah ra. Nak dahñ lad ni nu yah ro, rya'na llio'. Ria bee ni rsii behn naka nell te go'x ni rbää ria giib ni rendza.

Zek zi'k nak ria behn ni nu lihdx dahñ, nu yah ra, ni'k rdeeda bee nia rgoob behn.

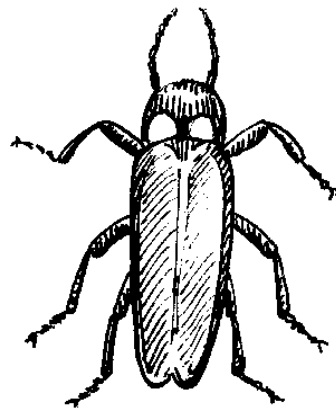
Ni rak gahl xo'p 26. Pkoodz

Mañ ni rsohl xnii

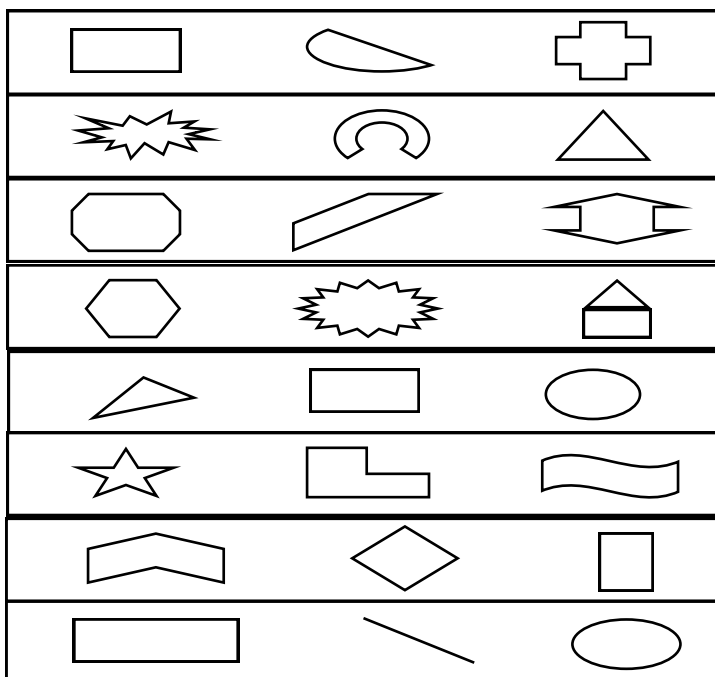
Tohb giääl tsana gool ro' ka nisgieh, byu' nis giee, zek ro'k briääl tohb pchull ka na katiäsa loh ria gita' ro' gieea, tsana ro'k te bien chop xnii gohn pchulla loh bee. Rsohla xnii y riuuya ka na lohbee rkaa ka ptsa' na rahn pchull zohb pchull loh yuh.

Nad pchull gan, xnii naka tohb mañ ni la pkoodz. Mañin re nehz giääl rriääla zek rsohla xnii. Xiäl tsana bien mañina gohn pchull, ñak laadx pchull nsuuy xnii. Zek blää pchull luhdx pchull ñak laadx pchudx nkaa dxi'ch pkoodza loh luhdx pchull, xiäl nad pchull ñuun gan. Pkoodz zä gol kuaa gol loh bee ro' ka lad ni ruite guun gan ñaaz gol. Zeka naa, lal tas rsohl gol xnii.

Zä re ria mañ ni nad rchaa laadx ni rsohl pkoodz xnii. Nde riena rdion deb ni mbahñn gichlyuh re. Nu ria behn ruuna gan rseeda raka behn nahn ruuna dxiin roob, zek ro'k gak za re ria behn ni nad guun gan, ni'k rak laadxa suuya xnii.

Ni nak diidx A.

Ni nak diidx Ä.

d	a	b
g	y	ä
o	d	h
y	r	u
dx	l	t
b	dz	i
e	b	x
u	n	m

Ni nak diidx Ch.

nia	biaa	ba'
benin	bia'k	bioob
kohb	blah	roh
bääl	mim	giähl
gis	yah	deeb
buu	plior	git
gitwäy	zä'	chiel
llob	xäid	tsaa